

de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

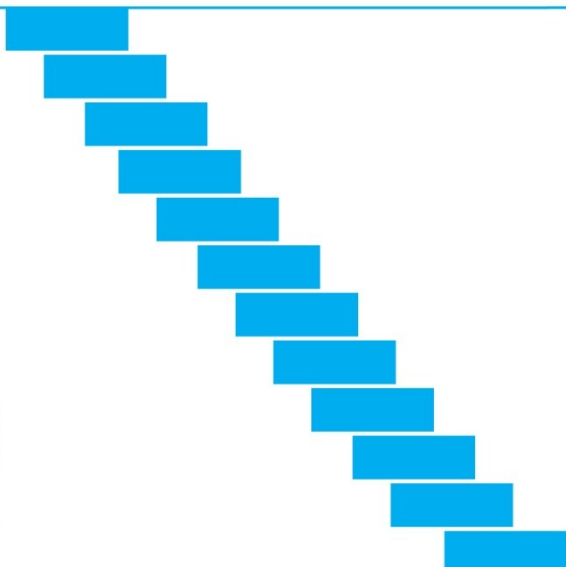

Rapport

Rapport over een klacht over de minister van Veiligheid en Justitie te Den Haag en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers te Rijswijk.

Datum: 14 november 2013

Rapportnummer: 2013/171 KOM/005/2013

Kinderen hebben rechten. Deze zijn onder meer vastgelegd in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. De rechten gelden voor iedereen onder de 18 jaar. De Kinderombudsman controleert of de overheid de kinderrechten in Nederland naleeft. Hij doet dit ook bij organisaties in het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en de gezondheidszorg. De Kinderombudsman heeft verschillende taken.

Onderzoek

De Kinderombudsman doet onderzoek naar onderwerpen die te maken hebben met schending van de kinderrechten. Hij kan ook een onderzoek beginnen naar aanleiding van klachten die binnenkomen over individuele gevallen.

Advies

Op basis van signalen en onderzoeken adviseert hij - gevraagd en ongevraagd - het parlement en verschillende instanties. Hij probeert structurele oplossingen te vinden voor problemen die met de rechten van kinderen te maken hebben.

Bewustwording kinderrechten

Het is belangrijk dat iedereen weet dat er kinderrechten zijn en wat deze inhouden. Dus zowel de kinderen en jongeren zelf, als hun ouders, scholen, de overheid en instanties. Daarom maakt de Kinderombudsman volwassenen, kinderen en jongeren bewust van de kinderrechten.

Meer informatie, rapporten en adviezen zijn te vinden op www.dekinderombudsman.nl

de Kinderombudsman

Postbus 93122

2500 AC DEN HAAG

T 0800-87 65432

info@dekinderombudsman.nl

www.dekinderombudsman.nl

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) en de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) op 3 april 2012 haar en haar baby omstreeks 23.00 uur uit de gezinslocatie te K. hebben gezet. Zij klaagt tevens over de wijze waarop dit is gebeurd, te weten op straat en zonder informatie over adequate alternatieve opvang.

Bevindingen

Wat is er volgens verzoekster gebeurd?

Verzoekster bezocht op 3 april 2012 samen met haar dochtertje van bijna twee maanden oud, haar ouders en broers in de gezinsopvang locatie te K. Verzoekster is in Nederland zonder verblijfsrecht; haar kind heeft de Nederlandse nationaliteit. Zij was het huis uit gevlucht wegens huiselijk geweld en wist niet waar zij heen kon. Ze vroeg het COA of ze ook op de gezinslocatie mocht blijven bij haar familie. Hiervoor kreeg ze geen toestemming. Uiteindelijk heeft het COA haar en haar baby op straat gezet. Iets na middernacht is ze opgehaald door de vrouwenopvang.

Verzoekster had het COA niet ingelicht over de achtergrond van haar verzoek om te mogen blijven op de gezinslocatie, namelijk de mishandeling door haar partner en haar verblijfsstatus. Er was volgens haar geen ruimte hiervoor in het gesprek dat zij had met de medewerkers. Maar het moest voor hen duidelijk zijn dat er iets aan de hand was omdat zij nota bene haar toevlucht zocht tot een gezinslocatie.

Verzoekster begrijpt niet dat in haar situatie is verwezen naar het motto "regels zijn regels". Jonge moeders met een baby zet je niet midden in de nacht op straat. Medewerkers hadden haar daarbij slechts een handgeschreven briefje gegeven met het adres van een hotel in de buurt en het adres van de verslaafdenopvang in L. Verzoekster meent dat het COA tenminste enige actie had moeten ondernemen en haar en haar kind niet in gevaar had mogen brengen. Het COA had bijvoorbeeld de crisisdienst kunnen bellen of jeugdzorg. De overheid heeft de taak om kinderen te beschermen en mag kinderen niet in gevaar brengen, aldus verzoekster.

Visie van het COA

Allereerst deelt het COA het volgende mee over het juridisch kader. Aan een gezin dat wordt geplaatst in een gezinslocatie wordt een vrijheid beperkende maatregel opgelegd op basis van artikel 56 lid 1 Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000; zie Achtergrond onder 1.). De vrijheid beperkende maatregel wordt opgelegd door DT&V. Het COA heeft van de minister de opdracht gekregen de gezinslocaties in te richten. Het COA heeft huisregels opgesteld voor de vreemdelingen die verblijven in de gezinslocaties.

Volgens het COA is het volgende gebeurd. Verzoekster kwam die dag met haar dochtertje op bezoek bij haar vader, haar moeder en haar broers die op de gezinslocatie te K. wonen. Verzoekster deed aan DT&V het verzoek om ook op de gezinslocatie te mogen blijven. DT&V had aan het begin van de middag een gesprek met verzoekster en haar familie. Hierin deelde DT&V aan hen mee dat het conform de huisregels niet was

toegestaan dat verzoekster in afwachting van het antwoord van DT&V zou blijven logeren op de gezinslocatie. Toen later op de dag duidelijk werd dat het antwoord van DT&V die dag niet zou komen, is door medewerkers van het COA aan de familie meegedeeld dat het raadzaam was dat verzoekster onderdak zou regelen of naar huis zou terug gaan omdat er niet gelogeed kon worden.

Rond 21.00 uur is deze mededeling door medewerkers van het COA aan de familie herhaald en is aangegeven dat de bezoektijd om 21.30 uur zou zijn afgelopen. Als verzoekster dan nog niet vertrokken was, zou dit inhouden dat de familie een boete zou krijgen omdat zij de regels zou overtreden. Verzoekster en haar familie gaven geen gehoor aan dit verzoek. Toen verzoekster aan het eind van het bezoek nog niet vertrokken was, is door COA-medewerkers aan de familie meegedeeld dat de familie een illegale logé had wat een overtreding van de huisregels is met als gevolg een boete.

De volgende dag kregen de COA-medewerkers te horen dat verzoekster en haar kind iets na middernacht waren opgehaald door een taxi om haar naar een adres in L. te brengen. Er was geen sprake van uitzetting of verwijdering; verzoekster is uiteindelijk zelf vertrokken. Waarom verzoekster er uiteindelijk voor koos om na middernacht alsnog te vertrekken is het COA niet duidelijk. Aan verzoekster is begin van de avond een papiertje verstrekt met daarop het adres van een maatschappelijke opvang te L. Dit is geen verslaafdenopvang zoals verzoekster aangeeft. Tevens is een adres doorgegeven van een hostel te K. Het COA is niet bekend met het contact met de vrouwenopvang die verzoekster na middernacht zou hebben opgehaald. Na middernacht zijn geen COA medewerkers meer aanwezig.

Het COA was verder niet op de hoogte van de reden van het verzoek om opvang (huiselijk geweld). Indien het COA dit wel had geweten, had het daar niets mee kunnen doen nu de bevoegdheid tot plaatsing in de gezinslocatie bij DT&V ligt.

Het COA acht de klacht vervolgens ongegrond. Verzoekster wist overdag al dat zij niet kon blijven logeren maar koos er voor om ondanks herhaalde gesprekken en verzoeken om onderdak te regelen, pas na middernacht ruim na de bezoektijd te vertrekken. Daarbij is zij niet uitgezet of verwijderd maar zelfstandig vertrokken. Het COA heeft verzoekster en haar kind niet in gevaar gebracht; het is niet verantwoordelijk voor bezoekers. Verzoekster is zelf de eerst verantwoordelijke voor haar kind. Het COA heeft zorgvuldig gehandeld door tijdig en meerdere malen aan te geven dat zij en haar kind niet konden blijven logeren en door informatie te verstrekken over mogelijkheden van alternatieve opvang, aldus het COA.

Visie van de staatssecretaris over de verantwoordelijkheid van DT&V

De staatssecretaris acht de klacht ongegrond op grond van het volgende.

DT&V was niet op de hoogte van de reden (vlucht in verband met huiselijk geweld) van verzoekster om opvang te vragen. Er heeft één gesprek plaatsgevonden met verzoekster en haar vader, waarin zij om onderdak op de gezinslocatie vroegen. Als reden werd opgegeven dat verzoekster en haar kind geen ziektekostenverzekering hadden en dat mevrouw graag bij haar ouders wilde verblijven. Huiselijk geweld is niet aan de orde gekomen. Indien DT&V hiervan op de hoogte was geweest dan had zij in elk geval vanuit menselijk oogpunt gereageerd. Huiselijk geweld kan een indicatie zijn voor plaatsing op

een gezinslocatie. Het enkele feit dat verzoekster haar pasgeboren kind bij zich had, heeft geen invloed gehad op de beslissing dat zij niet kon blijven.

Van dit gesprek is geen verslag gemaakt omdat het geen formeel vertrekgesprek betreft.

De betrokken regievoerder herinnert zich dat verzoekster had gevraagd om plaatsing op de gezinslocatie. Zo'n plaatsingsprocedure neemt minimaal enkele dagen in beslag. Het is niet zo dat iemand zich zonder meer bij een gezinslocatie kan melden en daar dan kan blijven. Daarnaast gaf de regievoerder aan dat het nog maar de vraag is of de betrokkene tot de doelgroep behoort van de gezinslocatie aangezien haar kind de Nederlandse nationaliteit heeft. De vader van verzoekster vroeg hem vervolgens om treinkaartjes zodat verzoekster en haar kind konden terugreizen naar G. Hierop verwees de regievoerder hen naar het COA.

Aangezien het gesprek aan het begin van de middag plaatsvond en er zoals eerder gemeld niet is gesproken over huiselijk geweld, was er geen reden om alternatieve opvang te bespreken. Overigens is er geen procedure tot plaatsing op een gezinslocatie in gang gezet omdat verzoekster had aangegeven dat zij enkel per direct op de gezinslocatie te K. wilde worden geplaatst. De vraag van verzoekster om te mogen logeren op de gezinslocatie heeft DT&V doorverwezen naar het COA, aangezien die over de huisregels gaat inclusief de bezoekersregeling en de handhaving daarvan. DT&V was niet betrokken bij die beslissing.

DT&V is niet bekend met het feit dat uiteindelijk iemand de vrouwenopvang te L. heeft gebeld om verzoekster op te halen. Ten aanzien van verzoeksters stelling dat DT&V haar en haar kind niet in gevaar had mogen brengen en de crisisdienst te L. of jeugdzorg had kunnen bellen, herhaalt DT&V dat het huiselijk geweld niet bekend was. DT&V was daarnaast niet bij het gesprek in de avond toen verzoekster werd meegedeeld dat zij niet kon blijven logeren en de bezoektijd bijna voorbij was. Dit gesprek ging immers over handhaving van de huisregels. In de avonden zijn er sowieso geen medewerkers van DT&V aanwezig op de gezinslocatie. Met DT&V is 's avonds geen telefonisch contact geweest over de situatie van verzoekster.

Volgens DT&V blijkt dat verzoekster verschillende redenen heeft gegeven aan zowel DT&V als het COA voor het verzoek om overnachting. Desondanks was het antwoord van beide diensten eenduidig: verzoekster kon die nacht niet in de gezinslocatie blijven. Dit antwoord is tijdig en ook herhaaldelijk aan verzoekster doorgegeven. Verzoekster had voldoende tijd om elders onderdak te organiseren maar koos er zelf voor om pas na middernacht te vertrekken, aldus de staatssecretaris.

Alles overziend was het volgens de staatssecretaris wel beter geweest als het COA en DT&V gezamenlijk aan verzoekster en haar vader uitleg hadden gegeven over de regels die er zijn ten aanzien van overnachting en/of verblijf en hen daarbij eendrachtig hadden gewezen op het tijdig verlaten van de gezinslocatie. Wellicht was hierdoor ook voor beide diensten het verschil in redenen van verzoekster voor het verzoek om overplaatsing duidelijk geworden. Beide diensten zijn samen tot de conclusie gekomen dit voortaan anders te doen.

De staatssecretaris voegt het volgende toe. Ten tijde van het voorval waarover wordt geklaagd, was het uitgangspunt dat mensen niet zonder voorafgaand bericht naar een gezinslocatie konden gaan om daar te verblijven. Het Ferreira arrest (nr. 11/01153 d.d. 21 september 2012; zie Achtergrond onder 2.) heeft inmiddels geleid tot een aangepaste werkwijze. Deze houdt in dat wanneer door DT&V is geconstateerd dat een humanitaire noodsituatie kan ontstaan, alsnog onderdak van Rijkswegge kan worden aangeboden. De partners in de vreemdelingenketen zijn hierover destijds per brief geïnformeerd, aldus de staatssecretaris. Indien toch wordt besloten dat er geen redenen zijn voor opvang van Rijkswegge, zal dit besluit met redenen omkleed door betrokken diensten DT&V en COA samen naar de betreffende vreemdeling worden gecommuniceerd.

Tot slot gaf de staatssecretaris aan dat hij als genoegdoening de door verzoekster gemaakte taxikosten en de (eventuele) hotelovernachting aan haar wil vergoeden.

Reactie van de advocaat van verzoekster tijdens het onderzoek

De advocaat van verzoekster vindt het belangrijk dat DT&V en het COA hun acties op elkaar afstemmen. Dat de intentie er is tot verbetering vindt hij goed nieuws. Volgens hem kan het probleem worden opgelost indien het COA niet alleen over de huisregels zou gaan maar ook over de toelating tot de voorziening zou beslissen.

In het huidige systeem is de gemeente op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verplicht een vangnet te bieden. Dit betekent volgens hem dat het COA had moeten bellen met de gemeente L. voor een normale overdracht. Het COA had ook de politie kunnen bellen om moeder en dochter naar een veilige plek te brengen, maar gewoon wegsturen is onaanvaardbaar, aldus de advocaat.

Onderzoek: wie is verantwoordelijk?

Verzoeksters advocaat diende bij brief van 17 april 2012 een klacht in over de gang van zaken bij de toenmalige minister voor Immigratie en Asiel. Tijdens de interne klachtbehandeling verwees DT&V voor de behandeling van de klacht naar het COA. Het COA reageerde bij brief van 22 mei 2012 op de klacht.

De Nationale ombudsman opende in samenwerking met de Kinderombudsman het onderzoek op 20 februari 2013 richting het COA. Het COA reageerde bij brief van 26 maart 2013 op de klacht. Wat betreft het grootste gedeelte van de vragen die de Nationale ombudsman en Kinderombudsman stelden, verwees het COA naar DT&V als verantwoordelijke in verband met haar bevoegdheid tot plaatsing. Hierop vroeg de Nationale ombudsman op 3 mei 2013 DT&V om te reageren op de klacht en de genoemde vragen te beantwoorden. DT&V reageerde op 6 augustus 2013 op de klacht.

Beoordeling

Behoorlijkheidsnormen Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman toetst deze zaak in de eerste plaats aan het vereiste van maatwerk. Dit houdt in dat de overheid bereid is om in voorkomende gevallen af te wijken van algemeen beleid of voorschriften als dat nodig is om onbedoelde of ongewenste consequenties te voorkomen.

Verder toetst de Nationale ombudsman aan het vereiste van samenwerking dat inhoudt dat de overheid op eigen initiatief in het belang van de burger samenwerkt met andere (overheids-)instanties en de burger niet van het kastje naar de muur stuurt.

Kinderrechtennorm Kinderombudsman

Ouders zijn op grond van de artikelen 3, 5, 18 en 27 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) primair verantwoordelijk voor de opvoeding, ontwikkeling en zorg voor hun kinderen en voor een adequate levensstandaard. Daarbij dient het belang van het kind de allereerste zorg te zijn. Ouders hebben dus in principe zelf te zorgen voor huisvesting en een veilige plek om te verblijven. De staat is evenwel gehouden om ouders passende bijstand te verlenen en daar waar ouders hun verantwoordelijkheden niet (kunnen) nemen in te springen en de kinderen te verzekeren van de bescherming en zorg die zij nodig hebben voor hun welzijn. Daarbij vormen de belangen van het kind, zoals het recht op zorg, bescherming en onderdak, de eerste overweging. Zie voor de relevante artikelen verder Achtergrond onder 3.

Gezamenlijke beoordeling

In deze zaak gaat het om een burger, tevens vreemdeling in nood die om hulp vraagt tegenover een overheid die zich beroept op bevoegdheden, regels en verantwoordelijkheden. Hoe ver reikt de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de overheid, in deze het COA en DT&V, om iemand met een minderjarig kind verder te helpen die juridisch gezien (nog) geen recht op verblijf in het gezinslocatie heeft maar die wel in nood verkeert of dreigt te raken?

Hulp bieden

Gelet op het IVKR kader en het Ferreira arrest (zie Achtergrond onder 2.) zijn de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman van oordeel dat wanneer een ouder verantwoordelijkheden niet neemt of duidelijk niet kan nemen, de overheid moet inspringen. Een kind mag niet de dupe worden van het onvermogen of nalaten van de ouder(s). Voorop staat dat verzoekster als moeder zelf een verantwoordelijkheid had en deze niet heeft genomen door niet zelf tijdig en adequaat voor onderdak te zorgen. Maar hoe ver reikt de verantwoordelijkheid als ouder om zelf te zorgen voor adequate opvang, wanneer je net bevallen bent, geen of nauwelijks geld hebt, geen verblijfstatus hebt, niet bij je ouders terecht kan vanwege een huisreglement van het COA en je ook niet terug kan naar je partner in verband met huiselijk geweld? In die kwetsbare positie had de overheid, in dit geval het COA en DT&V bij wie zij aanklopte, adequaat moeten optreden en voor opvang en zorg moeten zorgen voor in ieder geval het kind en daarmee ook de

moeder, zo niet op de gezinslocatie dan toch elders. Zij hadden actief moeten meezoeken naar een oplossing en eventueel jeugdzorg of een andere instantie moeten inschakelen zeker nu er een pasgeboren baby bij betrokken was. Ook nu DT&V en het COA niet wisten van de reden van het verzoek, namelijk huiselijk geweld.

Uit de verklaringen van zowel verzoekster, als het COA als DT&V is voldoende aannemelijk geworden dat verzoekster deze uitleg niet heeft gegeven. De feitelijke omstandigheden van een moeder met pasgeboren kind die nergens naar toe kan, verlangen evenwel ook voornoemde actieve houding, Verzoekster geeft bovendien aan dat zij niet de ruimte kreeg voor uitleg maar dat het toch duidelijk moest zijn dat er iets aan de hand was, nu zij haar toevlucht zocht tot een gezinslocatie. Het baart de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman zorgen dat medewerkers geen vraagtekens hebben geplaatst bij het verzoek van een moeder met een pasgeboren baby om op een gezinslocatie te mogen verblijven. Een betrokken houding waarbij meer was doorgevraagd naar de situatie had mogelijk meer informatie opgeleverd over de achtergrond van de situatie en over mogelijke oplossingen. DT&V gaf immers aan dat indien zij op de hoogte was geweest van het huiselijk geweld verzoekster mogelijk onderdak had kunnen krijgen nu huiselijk geweld een indicatie kan zijn voor plaatsing op een gezinslocatie.

Het voorgaande wordt ook onderkend door DT&V. In de eerste plaats geeft DT&V aan dat de werkwijze naar aanleiding van het Ferreira arrest is aangepast in die zin dat als door DT&V geconstateerd wordt dat er een humanitaire noodsituatie kan ontstaan, alsnog van Rijksweg onderdak kan worden geboden. De Nationale ombudsman en de Kinderombudsman hebben hiervan met instemming kennisgenomen. Dit laat volgens hen onverlet dat als DT&V of COA in een voorkomend geval geen humanitaire nood aannemen en daardoor geen reden of verplichting zien om een moeder met kind opvang te bieden, zij dan nog steeds als onderdeel van de overheid gehouden zijn om het kind (en de moeder) in contact te brengen met een instantie die hen wel kan helpen en het kind (en moeder) niet zonder meer aan hun lot over te laten. Het ontbreken van een opvangplicht ontslaat overheidsinstanties niet van een zorgplicht.

Betere samenwerking en afstemming

Bij een betere samenwerking en afstemming tussen het COA en DT&V had deze situatie mogelijk ook voorkomen kunnen worden of had er voor een betere oplossing gezorgd kunnen worden. Nu verwees het COA verzoekster naar DT&V omdat die over de plaatsing gaat en stelt het COA dat zij ook niets had kunnen doen met kennis van het huiselijk geweld omdat DT&V beslist over de plaatsing.. De Nationale ombudsman en de Kinderombudsman plaatsen hierbij hun vraagtekens. Dergelijke informatie had immers op zijn minst kunnen worden doorgegeven aan DT&V en had mogelijk van invloed kunnen zijn op de beslissing om verzoekster te laten logeren. Daar beslist juist het COA over en DT&V had verzoekster hiervoor ook naar het COA verwezen. Bij afstemming van deze gesprekken had duidelijk kunnen worden dat verzoekster het koste wat het kost op de gezinslocatie wilde verblijven en dit had kunnen leiden tot meer navraag over de achtergrond en een eventuele (tijdelijke) oplossing. COA en DT&V hadden bijvoorbeeld

verzoekster voor één nacht een bed ter beschikking kunnen stellen en de dag erna verzoekster kunnen begeleiden naar een structurele oplossing buiten de gezinslocatie.

De Nationale ombudsman en de Kinderombudsman hebben dan ook met instemming kennisgenomen van het voornemen van DT&V om voortaan gezamenlijk met COA in gesprek te gaan met een vreemdeling en niet ieder afzonderlijk. Op die manier kan er één heldere boodschap worden uitgedragen en kan er geen onduidelijkheid bestaan over de situatie en mogelijkheden. In deze situatie had een dergelijke afstemming verzoekster (en haar familie) wellicht eerder tot het zelf nemen van alternatieve stappen gebracht en dat had het COA en DT&V – indien een onderkomen was gevonden – dan ontslagen van verder handelen. Ook was mogelijk door de afstemming duidelijkheid gekomen over de situatie van verzoekster met mogelijke plaatsing op de gezinslocatie ten gevolg.

Het gebrek aan samenwerking en het wijzen naar elkaar hebben ook de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman ervaren tijdens het onderzoek dat in eerste instantie richting het COA was geopend. Het COA reageerde afzonderlijk op de klacht en voor de beantwoording van de meeste vragen verwees het COA naar DT&V. Het COA liet hierbij na om uit eigen initiatief DT&V bij de beantwoording te betrekken, terwijl het een gezamenlijke rolverdeling en samenwerking betreft. Wat dat betreft zien de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman graag dat de integrale aanpak die wordt voorgestaan op de gezinslocatie ook in andere werkprocessen wordt doorgevoerd.

Verwijderd?

Het volgende wordt overwogen ten aanzien van de door verzoekster gestelde verwijdering. Het COA geeft aan dat niemand verzoekster uit de gezinslocatie heeft gezet of verwijderd; het werd haar echter meerdere keren duidelijk gemaakt dat zij niet kon blijven op straffe van een boete voor haar familie. Gelet hierop kunnen de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman zich voorstellen dat de situatie voor verzoekster voelde alsof zij uit de gezinslocatie werd gezet nu er immers geen andere keuze was dan te vertrekken. Hoe dit vertrek uiteindelijk is gegaan, is niet te achterhalen nu zowel DT&V als het COA aangeven dat er op dat tijdstip (middernacht) geen DT&V of COA medewerkers meer aanwezig zijn op de gezinslocatie.

Tot slot

Al met al concluderen de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman dat de handelwijze van het COA en DT&V niet in overeenstemming is geweest met IVRK en de behoorlijkheidsvereisten van maatwerk en samenwerking. De Nationale ombudsman en de Kinderombudsman stellen vast dat uit deze casus lering is getrokken en hebben dan ook met instemming kennis genomen van de door de staatssecretaris toegezegde compensatie richting verzoekster.

Conclusie

De klacht over de minister van Veiligheid en Justitie (DT&V) en het COA is gegrond, vanwege het niet in overeenstemming handelen met de behoorlijkheidsvereisten van maatwerk en samenwerking en het Kinderrechtenverdrag.

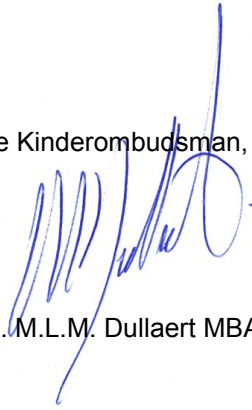
De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

De Kinderombudsman,

lic. M.L.M. Dullaert MBA.

Achtergrond

1. Artikel 56 I id 1 Vreemdelingenwet 2000

1. Overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur te geven regels kan, indien het belang van de openbare orde of de nationale veiligheid zulks vordert, door Onze Minister de vrijheid van beweging worden beperkt van de vreemdeling die:

- a. geen rechtmatig verblijf heeft;
- b. rechtmatig verblijf heeft op grond van artikel 8, met uitzondering van de onderdelen b, d en e.

2. Hoge Raad 21 september 2012, nr. 11/01153 (Ferreira-arrest)

"3.4. Het gaat in dit geding om de vraag of en zo ja op welke wijze, de Staat dient te voorzien in de opvang van uitgeprocedeerde minderjarigen indien hun eveneens hier te lande verblijvende ouders niet meewerken aan uitzetting. (...)

3.7.3. (...) Naar het kennelijk oordeel van het hof viel te voorzien dat bij beëindiging van de opvang niet adequaat voor de kinderen gezorgd zou worden. Bij deze stand van zaken kon het hof op goede gronden aannemen dat het op straat zetten van de kinderen in strijd zou komen met de door de Staat jegens de kinderen in acht te nemen zorgvuldigheid en dat het belang van de kinderen mitsdien noopte tot nadere maatregelen. (...) Het achtte de door de Staat genoemde maatregelen van kindbescherming voor het geval een humanitaire noodsituatie zou ontstaan, echter geen aanvaardbaar alternatief voor voortzetting van het verblijf en de opvang van de kinderen in Ter Apel. (...)

3.7.6 Uit het voorgaande volgt dat het hof niet blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting met het (...) oordeel dat op de Staat de rechtsplicht rust om (in de gegeven omstandigheden) voor de kinderen in adequate opvang en verzorging te voorzien. (...)"

3. Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)

Artikel 3

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.

3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Artikel 5

De Staten die partij zijn, eerbiedigen de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders of, indien van toepassing, van de leden van de familie in ruimere zin of de gemeenschap al naar gelang het plaatselijk gebruik, van wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, voor het voorzien in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in dit Verdrag erkende rechten, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

Artikel 18

1. De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg.

2. Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderopvang.

3. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben op gebruikmaking van diensten en voorzieningen voor kinderopvang waarvoor zij in aanmerking komen.

Artikel 27

1 De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind.

2. De ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind.

3. De Staten die partij zijn, nemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken, en voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat, in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting.

4. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Met name voor gevallen waarin degene die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind draagt, in een andere Staat woont dan die van het kind, bevorderen de Staten die partij zijn de toetreding tot internationale overeenkomsten of het sluiten van dergelijke overeenkomsten, alsmede het treffen van andere passende regelingen.